

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

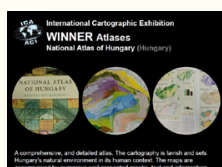
Tisztelt Olvasóink!

A szabadságolások idején megcsappant a hírek száma,
de üdítő kivételként augusztusra is maradt elismerés, dolgozik
a kiadói terület és a nyári rendezvények helyet adnak
a tudományosságnak is.

A hátralévő heteket használják feltöltődésre. Mindnyájuknak
további kellemes pihenést, szép nyarat kívánok.

Kocsis Károly elnök

ELISMERÉSEK, DÍJAK

**A Magyarország
Nemzeti Atlasza –
Természeti környezet**
című kötet **angol kiadása**

**megkapta az International
Cartographic Association első díját**
az Atlasz kategóriában.

[Bővebben:](#)

**Az Academia Europaea
tagjai közé választotta Lövei
Gábor ökológust**, evolúció-
biológust, a dán Aarhus

Egyetem kutatóját, az MTA köztestületének
külső tagját.

[Bővebben:](#)

Kristály plakett díjat
kapott a **Sapientia**
Erdélyi Magyar
Tudományegyetem

oktatói csoportjának a Csíki-medence
légszennyezésével kapcsolatos kutatása.

[Bővebben:](#)

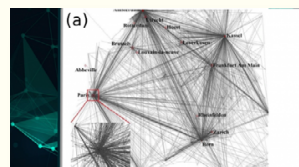

Az MTA Kolozsvári Területi
Bizottsága **Tudomány-
ismertetés közérthető módon**
projektjének e félévi díjazottja

Kristály Sándor matematikus, a Babeş–
Bolyai Tudományegyetem professzora,
az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

**Az internet tér-
idejének meglepő
törvényszerűségeit**
tette közzé a **Néda**

Zoltán fizikusprofesszor vezette
kutatócsoport.

[Bővebben:](#)

**Közéleti
kérdések 2019**

című kutatásának eredményeit tette közzé
a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet.

[Bővebben:](#)

**A katolikus székelyek
vallásgyakorlásának
ortodox elemeit**
vizsgáló kutatás

eredményeiről olvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

**A középkori magyar
királyság idejéből
származó temetkezési
helyet** tárnak föl

a vajdasági Bácsfeketehegynél.

[Bővebben:](#)

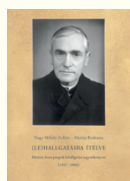
PUBLIKÁCIÓK

Megjelent **Bartha Krisztina** et
al. háromnyelvű **Alkalmazott
nyelvészeti szótára** (A két- és
többnyelvűség alapfogalmai) /

3. oldal

Dicționar de lingvistică aplicată (Conceptele fundamentale ale bi- și multilingvismului) / Dictionary of applied linguistics (Basic concepts of bi- and multilingualism), a Kolozsvári Egyetemi Kiadónál.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Nagy Mihály Zoltán – Denisa Bodeanu (Le) hallgatásra ítélve.** Márton Áron püspök lehallgatási

jegyzőkönyvei (1957–1960) című kötete.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Digitális agrárrium –**

székelyföldi innováció. Az agrárrium digitalizációjának térségi környezete című kötet. Szerkesztette **Biró A. Zoltán**, az MTA köztestületének külső tagja és **Magyar Ferenc.**

[Bővebben:](#)

A Kriterion Kiadónál jelent meg **Borbély Zsolt Attila: „Minden magyar felelős minden magyarért”** című

tanulmánykötete.

[Bővebben:](#)

Megjelentek a Scientia Kiadó új kötetei:

Farkas Csaba: Nonlinear PDEs via Variational Methods. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Brassai Sándor Tihamér: Újrakonfigurálható digitális áramkörök tervezési és tesztelési módszerei. A szerző

az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

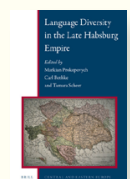
Megjelent és letölthető a világhálóról a **REGIO**. Kisebbség. Kultúra. Politika. Társadalom folyóirat idei első száma.

[Bővebben:](#)

Modern klasszikusok címmel jelent meg a kolozsvári **Korunk augusztusi** tematikus száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent az Amerikai Magyar Tanárok Egyesülete elektronikus folyóiratának, a **Hungarian Cultural Studies-nak** a 12., 2019. évi száma.

[Bővebben:](#)

The People of the “Five Hundred Villages”: Hungarians, Rusyns, Jews, and Roma in the Transcarpathian

Region in Austria–Hungary címmel jelent meg a Language Diversity in the Late Habsburg Empire kötetben **Fedinec Csilla** és **Csernicskó István** (az MTA köztestületének külső tagja) tanulmánya a Brill Kiadónál.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Kanadai Magyarság-tudományi Társaság**

tavaszi–nyári hírlevele.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak el a világhálón **Bodó Julianna** antropológussal, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem professzorával, az MTA köztestületének külső tagjával A dolgokat összefüggésükben szemlélni címmel.

[Bővebben:](#)

Összefoglalót olvashatnak el a világhálón **Szekeres Attila István** erdélyi heraldikusnak, az MTA

köztestülete külső tagjának július elején Varsóban megtartott **Az Erdély trónján ülő Báthoryak címerhasználatáról** című előadásáról.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Július 24-26. között tudományos programokkal vett részt a **Sapientia**

Erdélyi Magyar Tudományegyetem **a Bálványosi Nyári Szabadegyetemen.**

[Bővebben:](#)

BABEŞ-BOLYAI
TUDOMÁNYEGYETEM

Július 25-26-án tudományos programokkal

vett részt a **Babeş–Bolyai Tudományegyetem a Bálványosi Nyári Szabadegyetemen.**

[Bővebben:](#)

Augusztus 11-14. között a vajdasági Oromon rendezték meg a **Vajdasági**

Magyar Jogász Egylet első Nyári Egyetemét.

[Bővebben:](#)

Hatalomváltás és társadalom a Kárpát-medence térségében.

A szuverén hatalom változásainak hatásai a társadalomra (16–20. század) címmel rendeztek konferenciát augusztus 14-16. között Tengelicen.

[Bővebben:](#)

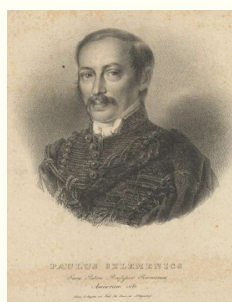

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

87 éves korában **elhunyt** **B. Gergely Piroska** nyelvtörténész, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem korábbi tanszékvezetője, a Miskolci Egyetem professor emeritája.

[Bővebben:](#)

Megemlékezést olvashatnak el az MTA honlapján **Szlemenics Pál jogtudósról**, a pozsonyi akadémia professzoráról, az MTA első jogász

rendes tagjáról.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

A felvidéki Ábelfalván született 220 éve **Petényi Salamon János zoológus**, a paleontológia úttörője, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Kerek kétszáz esztendeje született az erdélyi Tordán **Kőváry László statisztikus**, történész, a biztosítási matematika úttörője, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Fiumében született 175 évvel ezelőtt **Wartha Vince kémikus**, a Műegyetem rektora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

A Hunyady–Scholtz-tétel egy speciális esete
Tetszőleges a, b, c, d számokra legyen

$$H = \frac{ad + bc}{2} \quad S = \det \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}$$

Ekkor

$$\det \begin{bmatrix} a^2 & ab & b^2 \\ ac & H & bd \\ c^2 & cd & d^2 \end{bmatrix} = \frac{S^3}{2}$$

Szintén 175 évvel ezelőtt született a felvidéki

Kotterbachban (Ötösbánya, illetve Rudňany) **Scholtz Ágoston matematikus**, a budapesti tudományegyetem tanszékvezető professzora.

[Bővebben:](#)

A Temes megyei Billéden született 155 évvel ezelőtt **Tötössy Béla (Tötössy) matematikus**, műegyetemi professzor, akadémikus.

[Bővebben:](#)

A partiumi Avasújvárosban született 135 évvel ezelőtt **Széll Kálmán fizikus**, a szegedi egyetem tanszékvezető professzora.

[Bővebben:](#)

A szepességi Jekelfaluban született 130 éve **Andrasovszky József botanikus**, a Központi Szőlészeti Kísérleti Állomás és Ampelológiai Intézet kiváló kutatója.

[Bővebben:](#)

6. oldal

Az erdélyi Csombordon született 120 éve **Vásárhelyi Boldizsár mérnök–közgazdász**, a Műszaki Egyetem professzora.

[Bővebben:](#)

115 éve született **Gömöri György** (Gomori, George) patológus, **hisztokémikus**, a kaliforniai Palo Alto Medical Center and Medical Research Foundation professzora.

[Bővebben:](#)

95 éves lenne a székelyföldi Csíkmenaságon született **Károly Árpád kertészmérnök**, a Zöldségtermesztési Kutatóintézet tudományos igazgatóhelyettese.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

Az **MTA Domus** programja **pályázatot** hirdet **nemzetközi konferencián való aktív részvétel** támogatására.
A jelentkezési határidő: október 31.

[Bővebben:](#)

Augusztus 26-30. között rendezik meg Kolozsváron az **Európai Ornitológiai Unió 12. kongresszusát**.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

7. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele

2019/8. szám

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök

Szerkesztő: Kálóczy Katalin

1112 Budapest, Budaörsi út 45.

mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
az MTA [honlapján](#).

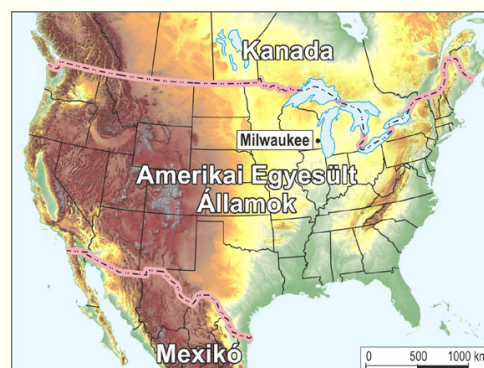
KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Moravcsik Edit

(Budapest, 1939. május 2.)

*a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja*

Edith A. Moravcsik was born in Budapest on 2 May 1939. Her father, Gyula Moravcsik was a professor of Greek philology, who knew German, Russian, French, Modern Greek, Ancient Greek, Latin and even some Turkish. As a child, she took lessons in German and English with private teachers, in school, she studied Russian, Latin, and Ancient Greek. As she said in an interview made by Júlia Körtvélyessy in 2016 (SKASE Journal of Theoretical Linguistics, 2016. 13/1) she “was not good at speaking languages, but grammar intrigued her and in particular, how the grammars of languages differed”. She graduated from high school in 1957, and for political reasons she chose the politically neutral languages – Latin and

Moravcsik Edit Budapesten született 1939. május 2-án. Édesapja, Moravcsik Gyula a görög filozófia professzora volt, tudott németül, oroszul, franciául, ó- és újjörögül, latinul és valamennyire törökül is. Gyermekkorában Edit magántanároktól németül és angolul tanult, az iskolában pedig orosz, latint és ógörögöt. Körtvélyessy Júlia 2016-ban interjút (SKASE Journal of Theoretical Linguistics, 2016. 13/1) készített vele, amelyben többek között ezt mondta: „nem voltam jó az idegen nyelvű beszédben, de a nyelvtan, különösen az egyes nyelvek nyelvtanának különbözősége felkeltette a kíváncsiságomat.” 1957-ben érettségizett, politikai okok miatt a politikailag semleges latin és görög szakon folytatta egyetemi

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

9. oldal

Greek – for her university studies. In 1962 she received her final diploma and in 1963 her doctoral diploma in Classics at Eötvös Loránd University. In 1964 she immigrated to the US. In 1964-66 she was instructor at the Department of Classics in Vassar College (Poughkeepsie, New York). In 1966 she was offered a teaching assistantship to teach Hungarian at Indiana University, Bloomington, IN, where in 1968 she obtained her MA and in 1971 her PhD in Linguistics. Between 1968 and 1976 she was a researcher at Stanford University and UCLA. Since 1976 she has been at the Department of (Foreign Languages and) Linguistics at the University of Wisconsin-Milwaukee – in 1976-1981 as assistant professor, in 1981-98 as associate professor, in 1998-2009 as full professor and since 2009 as professor emerita. She was visiting professor at several European universities in Austria, Germany and Hungary.

Her research interests are language typology, syntax, language universals, Hungarian grammar, and cognitive science. In addition to a number of articles and edited books, she has published *An Introduction to Syntax* (Continuum, 2006), *An Introduction to Syntactic Theory* (Continuum, 2006) and *Introducing Language Typology* (Cambridge University Press, 2012) “Textbooks like Moravcsik’s *Introducing Language Typology* are hard to find. In a clear, logical and readable style,

tanulmányait. 1962-ben klasszika filológia szakos diplomát, 1963-ban doktorátust szerzett az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. 1964-ben az USA-ba emigrált. 1964-66-ban a Vassar College (Poughkeepsie, New York) Klasszika Filológia Tanszékén volt tanársegéd. 1966-ban a bloomingtoni Indiana Egyetemtől ajánlatot kapott, hogy tanulmányai mellett tanítson magyar nyelvet. 1968 MA, 1971-ben PhD fokozatot szerzett nyelvészetből. 1968 és 1976 között kutatómunkát végzett a Stanford Egyetemen és a UCLA-n. 1976 óta a Wisconsin Egyetem, Milwaukee (Idegen nyelvi és) Nyelvészeti Tanszékén dolgozik, 1976-81-ben adjunktus, 1981-98-ban docens, 1998-2009-ben professzor volt. 2009 óta professor emerita. Több európai egyetemen (Ausztriában, Németországban és Magyarországon) volt vendégprofesszor.

Fő kutatási területe a nyelvtipológia, a szintaxis, a nyelvi univerzálék, a magyar nyelvtan és a kognitív tudomány. Számos tanulmánya és szerkesztett kötete mellett szerzője az *Introduction to Syntax* (Continuum, 2006), az *Introduction to Syntactic Theory* (Continuum, 2006) és az *Introducing Language Typology* (Cambridge University Press, 2012) című önálló köteteknek. „Alig lehet olyan tankönyvet találni, mint Moravcsik *Introducing Language Typology* című kötete. Világos, logikus és olvasmányos stílusban vezeti be a hallgatókat

she introduces students not only to the basic concepts and methods in linguistic typology but also to the fundamentals of linguistics. This textbook will be appreciated and loved by students and lecturers alike for many years to come” (reviewed by Jae Jung Song, University of Otago).

She was member of the editorial board of the following journals and series: Acta Linguistica Hungarica (1999-2009), Linguistic Typology (1996-2003), Studies in Language (1989-2009), Studies in Language Companion Series (1992-2009), Language (1981-1984), Innovations in Linguistic Education (1979-1981), Comparative Handbooks of Linguistics (with Andrej Malchukov; de Guyter Mouton) (2015 to date) and editor of the working paper series Working Papers on Language Universals, Stanford University, 1969-1976. (The Stanford Universals Project [headed by Joseph Greenberg and Charles Ferguson], the final outcome of which was the four volumes of Universals of Human Language, was sponsored by the National Science Foundation of the USA from the late 1960s through 1976.)

In addition she has been committee member of the following organizations: Scientific Committee of the Societas Linguistica Europea, 2010 to date, Executive Committee of the Linguistic Society of America (1997-1999), EUROTYP (an international language-

a nyelvtipológia alapvető fogalmai mellett a nyelvészet alapkérdéseibe. Sok-sok éven át fogják szeretni diákok és tanárok ezt a könyvet” –írta róla Jae Jung Song, Otago Egyetem.

A következő folyóiratok és sorozatok szerkesztőbizottságának volt tagja: Acta Linguistica Hungarica (1999-2009), Linguistic Typology (1996-2003), Studies in Language (1989-2009), Studies in Language Companion Series (1992-2009), Language (1981-1984), Innovations in Linguistic Education (1979-1981), Comparative Handbooks of Linguistics (Andrej Malchukovval, de Guyter Mouton) (2015-től napjainkig). 1969-től 1976-ig szerkesztője volt a Stanford Egyetem Working Papers on Language Universals című munkadokumentum-sorozatnak (The Stanford University project, vezetői Joseph Greenberg és Charles Ferguson), a projekt eredménye a Universals of Human Language négy kötete. A projektet az USA National Science Foundation támogatta az 1960-as évek végétől 1976-ig.

Bizottsági tagja (volt) a következő szervezeteknek: Societas Linguistica Europea Tudományos Bizottsága (2010-től napjainkig), Amerikai Nyelvészeti Társaság Végrehajtó Bizottsága (1997-1999), EUROTYP (a European Scientific Foundation által támogatott nemzetközi nyelvtipológiai projekt, 1989-1994), a National Science Foundation Nyelvészeti Program tanácsadó testülete (1979-1981).

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

11. oldal

typological project sponsored by the European Science Foundation) (1989-1994), Advisory Panel, Linguistics Program, National Science Foundation (1979-1981). She was consultant for the project "Language typology and syntactic fieldwork" (1976-1978) and conference chair of several of the Annual Linguistics Symposia at the University of Wisconsin-Milwaukee (1977-1996).

She held oral presentations at professional meetings and institutions in Austria (Vienna), Czech Republic (Prague), Estonia (Tartu), Germany (Cologne, Giessen, Konstanz, Leipzig, Marburg), Hungary (Budapest, Debrecen), Italy (Naples), the Netherlands (Amsterdam, Groningen), Portugal (Lisbon), Switzerland (Zurich), United Kingdom (Brighton) and various places in the US.

She received several grants from the National Science Foundation. In 2016 she became distinguished alumna at Indiana University, Department of Linguistics. In 2019 she was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Linguistics and Literary Scholarship

Konzulense a „Language Typology and Syntactic Fieldwork” projektnek (1976-1978), fő szervezője volt több, a University Wisconsin-Milwaukee-n évente szervezett nyelvészeti szimpóziumnak.

Előadásokat tartott szakmai konferenciákon és intézetekben Ausztriában (Bécsben), a Cseh Köztársaságban (Prágában), Észtországban (Tartuban), Németországban (Kölnben, Giessenben, Konstanzban, Lipcsében, Marburgban), Magyarországon (Budapesten, Debrecenben), Hollandiában (Amszterdamban, Groningenben), Portugáliában (Lisszabonban), Svájcban (Zürichben), az Egyesült Királyságban (Brightonban) és az USA különböző városaiban.

Több grantot nyert a National Science Foundation-tól. 2016-ban az Indiana Egyetem Nyelvészeti Tanszékének kiváló alumnája lett.

2019-ben a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották a Nyelv- és Irodalomtudományok Osztályában.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

12. oldal

Contact

University of Wisconsin-Milwaukee
College of Letters & Science
Department of Linguistics
WI 53201-0413 Milwaukee, P.O. Box 413
Tel.: +1 414 3320141
E-mail: edith@uwm.edu
Web: <https://uwm.edu/linguistics/people/moravcsik-edith/>

Kapcsolat

University of Wisconsin-Milwaukee
College of Letters & Science
Department of Linguistics
WI 53201-0413 Milwaukee, P. O. Box 413
Tel.: +1 414 3320141
E-mail: edith@uwm.edu
Honlap: <https://uwm.edu/linguistics/people/moravcsik-edith/>

